

Istungidokument

B9-0388/2023

25.9.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 112 lõigetele 2 ja 3

komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR162 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turulelaskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning muudetakse komisjoni rakendusotsuseid (EL) 2016/1685, (EL) 2019/1305 ja (EL) 2019/2087 etalonainete osas
(D090639/03 – 2023/2810(RSP))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Vastutavad parlamendiliikmed: Martin Häusling, Anja Hazekamp, Sirpa Pietikäinen, Günther Sidl

Euroopa Parlamendi resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR162 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turulelaskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning muudetakse komisjoni rakendusotsuseid (EL) 2016/1685, (EL) 2019/1305 ja (EL) 2019/2087 etalonainete osas (D090639/03 – 2023/2810(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsust, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR162 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turulelaskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning muudetakse komisjoni rakendusotsuseid (EL) 2016/1685, (EL) 2019/1305 ja (EL) 2019/2087 etalonainete osas (D090639),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta¹, eriti selle artikli 9 lõiget 2, artikli 11 lõiget 3, artikli 21 lõiget 2 ja artikli 23 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 3. juulil 2023 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning võttes arvesse, et 8. septembril 2023 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel ei esitatud samuti arvamust,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes) artikleid 11 ja 13²,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 1. septembril 2022. aastal vastu võetud ja 22. septembril 2022. aastal avaldatud arvamust³,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele⁴,

¹ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

² ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

³ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik aramus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud maisi MIR162 hindamist turule laskmise loa kehtivuse pikendamise eesmärgil vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (taotlus EFSA-GMO-RX-025). EFSA Journal 2022;20(9):7562 <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7562>.

⁴ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMode kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 11).

– võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GM005-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 15).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 20).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GH001-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 2).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 7).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioone MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 12).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 18).
- Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 323, 11.8.2021, lk 7).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 2).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-000H2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 8).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 15).
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 36).
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset

– võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni

- transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 43).
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR604-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 49).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88017-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 56).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89034-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 63).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-00098-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 74).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 45).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 52).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 99, 1.3.2022, lk 59).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 (SYN-BT011-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 22).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GH002-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 29).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 347, 9.9.2022, lk 48).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-073496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 347, 9.9.2022, lk 55).
 - Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87769 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või

ettepanekut,

- A. arvestades, et komisjoni rakendusotsusega 2012/651/EL⁵ anti luba lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MIR162 (edaspidi „geneetiliselt muundatud mais“) sisaldavat, sellest koosnevat või sellest valmistatud toitu ja sööta; arvestades, et kõnealune luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud maisi, kuid mida ei viljelda;
- B. arvestades, et Belgias asuv äriühing Syngenta Crop Protection NV/SA esitas 12. veebruaril 2021 Šveitsis asuva äriühingu Syngenta Crop Protection AG nimel komisjonile määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklite 11 ja 23 kohase taotluse kõnealuse loa kehtivuse pikendamiseks;
- C. arvestades, et EFSA võttis 31. mail 2012. aastal esialgse loataotluse suhtes vastu heakskiitva arvamuse, mis avaldati 21. juunil 2012. aastal⁶;

sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 434, 15.11.2022, lk 42).

- Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 32, 27.1.2023, lk 6).
 - Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsuse (EL) 2022/797 kohta, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 32, 27.1.2023, lk 14).
 - Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A5547-127 (ACS-GM006-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turulelaskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 177, 17.5.2023, lk 2).
 - Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud rapsi MON 94100 (MON-94100-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0063).
 - Euroopa Parlamendi 11. mai 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0202).
 - Euroopa Parlamendi 12. septembri 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0307).
 - Euroopa Parlamendi 12. septembri 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi GA21 × T25 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0308).
- ⁵ Komisjoni 18. oktoobri 2012. aasta otsus 2012/651/EL, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MIR162 (SYN-IR162-4) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT L 290, 20.10.2012, lk 14).
- ⁶ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni arvamus äriühingu Syngenta poolt määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel esitatud taotluse (viitenumber EFSA-GMO-DE-2010-82) kohta, millega taotletakse luba lasta turule kahjuriresistentne geneetiliselt muundatud mais MIR162 toiduks ja söödaks kasutamiseks ning

- D. arvestades, et 1. septembril 2022 võttis EFSA geneetiliselt muundatud maisi loa pikendamise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 22. septembril 2022;
- E. arvestades, et geneetiliselt muundatud mais on aretatud tootma valku VIP3a20 (Bt toksiin), mis on teatavatele liblikalistele kahjuritele mürgine;

Bt-toksiinidega seotud lahendamata küsimused

- F. arvestades, et Bt-toksiini toksilisust hinnati söödauuringute alusel, kus kasutati ainult bakterite toodetud isoleeritud Bt-valku⁷; arvestades, et toksikoloogilisi katseid, mis on tehtud isoleeritud valkudega, ei saa pidada kuigi kaalukaks, sest geneetiliselt muundatud põllukultuurides, näiteks maisis, puuvillas ja sojaubades leiduvad Bt-toksiinid on oma olemuselt isoleeritud Bt-toksiinidest toksilisemad; arvestades, et see on tingitud asjaolust, et taimekoos esinevad proteaasi inhibiitorid võivad Bt-toksiinide lagundamist aeglustades suurendada nende toksilisust; arvestades, et seda nähtust on tõendanud mitmed teadusuuringud, nende hulgas üks 30 aastat tagasi Monsanto jaoks tehtud uuring, mis näitas, et isegi väga väike proteaasi inhibiitori sisaldus suurendas Bt-toksiinide toksilisust kuni 20 korda⁸;
- G. arvestades, et EFSA riskihinnangutes ei ole seda suuremat toksilisust arvesse võetud, kuigi see on asjakohane kõigi Bt-taimede puhul, mis on liitu impordiks heaks kiidetud; arvestades, et ei saa välistada ohtu inimestele ja loomadele, kes tarbivad toitu ja sööta, mis sisaldab proteaasi inhibiitori ja Bt-toksiinide vastastikusest toimest tulenevaid suurema toksilisusega Bt-toksiine;
- H. arvestades, et mitmes uuringus on täheldatud, et kokkupuude Bt-toksiinidega on põhjustanud kõrvaltoimeid, mis võivad mõjutada immuunsüsteemi, ja et mõnel Bt-toksiinil võivad olla adjuvandi omadused⁹, mis tähendab, et need võivad suurendada teiste valkude allergeensust, millega nad kokku puutuvad;
- I. arvestades, et Euroopa Patendiameti hiljuti välja antud patendis¹⁰ väidab patendiomanik Syngenta, et vip3-valke sisaldava maisi viljakus väheneb; arvestades, et patendis öeldakse järgmist: „Vip3 puhul on täheldatud tavalistes kasvutingimustes teatavate puhasmaitaimede viljakuse vähenemist (...) Isasõisikute viljakuse vähenemise määra mõjutavad ka keskkonnategurid, nagu vee kättesaadavus ja temperatuur. Vip3 tekitatud isasõisikute viljakuse vähenemise korral süvendavad põud ja kõrge temperatuuri tingimused veelgi isasõisikute viljakuse vähenemist“;

impordi ja töötlemise eesmärgil. EFSA Journal 2012;10(6): 2756. doi:10.2903/j.efsa.2012.2756. Saadaval internetis: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2756>

⁷ EFSA arvamus esmase loa kohta, lk 13: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2756>.

⁸ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L. „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“ (*Bacillus thuringiensis*’e insektitsiidse toime suurendamine seriin-proteaasi inhibiitorite poolt), Journal of Agricultural and Food Chemistry 1990, 38, lk 1145–1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>.

⁹ Ülevaate saamiseks vt Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L. „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Ülevaade *Bacillus thuringiensis*’e Cry-toksiinide ohutusest ja bioloogilisest mõjust imetajatel), Journal of Applied Toxicology, mai 2016, 36(5), lk 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

¹⁰ <https://data.epo.org/publication-server/pdf-document?pn=3632202&ki=B1&cc=EP&pd=20220720>

- J. arvestades, et kuna täheldatud viljakuse vähenemine näib olevat suurem põua ja kõrgete temperatuuride korral, on tõenäoline hüpotees, et vip3-geene sisaldavate geneetiliselt muundatud taimede, sealhulgas geneetiliselt muundatud maisi riskihindamisel tuleb pidada oluliseks teguriks kliimamuutust, mistõttu tuleb uuringud läbi viia mitmekesistes keskkonnatingimustes;
- K. arvestades, et teave viljakuse vähenemise kohta tõstatab mitmeid muid küsimusi, mida oleks tulnud EFSA hindamise raames põhjalikult uurida, sealhulgas seda, mil määral mõjutab viljakuse vähenemine geneetiliselt muundatud maisi geneetilist tausta ja milliseid muid geneetiliselt muundatud maisi omadusi võib see mõjutada;
- L. arvestades, et Syngenta ei esitanud EFSA-le geneetiliselt muundatud maisi loa kehtivuse pikendamise protsessi raames seda teavet viljakuse vähenemise kohta;
- M. arvestades, et algse loataotlusega seonduva konsulteerimisperioodi ajal esitasid liikmesriigid EFSA arvamuse projekti kohta palju kriitilisi märkusi¹¹; arvestades, et need kriitilised märkused hõlmavad seda, et toksikoloogilises hinnangus puudub teave pikaajalise, paljunemis- või arengumõju kohta, et agronoomilistes ja võrdlevates hinnangutes täheldatud oluliste erinevuste kohta puudus põhjalik analüüs, et taotleja esitatud andmed ei ole piisavad keskkonnaohu hindamise lõpuleviimiseks ning et geneetiliselt muundatud maisi bioloogiaga seotud põhiliste bioohutuse andmete ulatuslik märgistamine konfidentsiaalse äriteabena on vastuvõetamatu;
- N. arvestades, et loa pikendamise taotlusega seonduva konsulteerimisperioodi ajal esitasid liikmesriigid jällegi EFSA arvamuse projekti kohta palju kriitilisi märkusi¹²; arvestades, et loa pikendamist kommenteerinud liikmesriigi ametiasutus leidis, et riskihindamist ei saa lõpule viia, kuna puudus oluline teave, eelkõige insektitsiidivalgu Vip3Aa20 spetsiifilisuse ja toksilisuse ning kõigi kokkupuuteviiside kohta, kadu ja leke välja arvatud, ning et 2013.–2020. aasta seirekavas ja seirearuannetes on palju puudusi ning need ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ¹³ ja vastavate suunistega ega EFSA 2011. aasta suunistega geneetiliselt muundatud taimede turustamisjärgse keskkonnaseire kohta;
- O. arvestades, et geneetiliselt muundatud Bt-kultuuride kasutamine toob kaasa nii siht- kui ka mittesihtorganismide pideva kokkupuute Bt-toksiinidega; mõju muudele kui sihtorganismidele ei saa välistada; arvestades, et geneetiliselt muundatud Bt-kultuuride laialdane kasutamine suurendab sihtkahjuritestantsust;

Ebademokraatlik otsustamine

- P. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 3. juulil 2023 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide

¹¹ Liikmesriikide märkused, kättesaadavad EFSA portaalis OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

¹² Liikmesriikide märkused, saadaval EFSA portaalis OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et arvamust ei esitatud ka 8. septembril 2023 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel;

- Q. arvestades, et komisjon tunnistab, et ta võtab GMOdele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma seda toetava liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusest, mis on tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid muutunud geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel normiks, ning peab seda asjaolu problemaatiliseks;
- R. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMOde turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMOde kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMOde turule laskmisele vastuseisu juba 34 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMOle loa andmiseks ei saadud selle toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;
- S. arvestades, et kuigi komisjon tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski toidu ja söödana kasutatavatele GMOdele lubade andmist;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamise volitusi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002¹⁴ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta ja esitada komiteele uue eelnõu;
 4. kutsub EFSA-t üles uurima märkimisväärseid erinevusi looduslike Bt-toksiinide ja GMOde sünteetiliste transgeenide vahel ning laiendama oma riskihindamist, et võtta täiel määral arvesse kogu koostoimet ja kombineeritud mõju Bt-toksiinide, geneetiliselt muundatud taimede ja nende koostisosade ning keskkonna vahel, samuti mõju tervisele ja toiduohutusele;
 5. kutsub EFSA-t üles enam mitte aktsepteerima toksilisuse uuringuid, mis põhinevad isoleeritud valkudel, mis tõenäoliselt erinevad struktuuri ja bioloogilise mõju poolest

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

taime enda poolt toodetud valkudest, ja nõudma, et kõik katsed tehtaks geneetiliselt muundatud taime koega;

6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.